

Skatteutskottets betänkande

1984/85:19

om ändringar i energibeskattningen (prop. 1984/85:64)

Sammanfattning

I betänkandet tillstyrker utskottet – som en följd av riksdagens energiskattepolitiska beslut förra hösten – regeringens förslag om en höjning av skatten på kol och att skatt skall införas på naturgas och gasol som används för annat än motordrift. Vidare tillstyrker utskottet vissa detaljändringar, några av närmast teknisk art, beträffande energibeskattningen som föreslås i propositionen. I samband med en teknisk omläggning av bensinbeskattningen förordar utskottet att skattesatsen skall anpassas till skattehöjningen den 1 december 1984.

Reservationer har avgivits av företrädarna för m i fråga om riktlinjerna för energibeskattningen och av c-ledamöterna såvitt avser beskattningen av naturgas och kol samt med avseende på en fråga om inhemska bränslen. Vidare har m, c och fp gemensamt reserverat sig till förmån för lägre skatt på brunkol.

Propositionen

Regeringen (finansdepartementet) föreslår i proposition 1984/85:64 att riksdagen antar vid propositionen fogade förslag till

1. lag om ändring i lagen (1961:372) om bensinskatt,
2. lag om ändring i lagen (1957:262) om allmän energiskatt,
3. lag om ändring i lagen (1973:1216) om särskild avgift för oljeprodukter och kol,
4. lag om ändring i lagen (1974:992) om nedsättning av allmän energiskatt,
5. lag om ändring i lagen (1982:1201) om skatt på viss elektrisk kraft.

I propositionen läggs fram förslag om en skatt på naturgas och all gasol. Förslaget innebär att skatten på naturgas blir 308 kr. per 1000 m³ och att skatten på den gasol som används för annat än motordrift och stadsgasframställning blir 70 kr. per ton. Skatten på motorgasol skall vara oförändrad.

Skatten på kol föreslås höjd till 140 kr. per ton.

I propositionen behandlas dessutom vissa andra ändringar av teknisk natur i energibeskattningen och ett förslag till ett återbetalningssystem för skatt på bensen m. m. som förbrukas av utländsk diplomatisk personal.

Ändringarna föreslås i huvudsak träda i kraft den 1 januari 1985.

Lagförslagen har följande lydelse.

1 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1961:372) om bensinskatt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1961:372) om bensinskatt¹
dels att 1 och 2 §§ samt 7 § 1 mom. skall ha nedan angivna lydelse,
dels att i lagen skall införas en ny paragraf, 6 §, av nedan angivna
lydelse.

Nuvarande lydelse

Till staten skall enligt bestämmelserna i denna lag erläggas särskild skatt (bensinskatt) för

a) bensin, utom kemiskt ren bensin, och andra motorbränslen, som innehåller minst 70 viktprocent bensin (ur tulltaxenummer 27.10);

b) metylalkohol (metanol), etylalkohol (etanol) och högre alkoholer samt andra än under a) avsedda blandningar, som innehåller sådan alkohol (ur tulltaxenummer 22.08, 29.04 och 38.19), allt under förutsättning att varorna är avsedda för användning till motordrift (motoralkohol); *samt*

c) *gasol, varmed avses varor som helt eller till huvudsaklig del består av petroleumgaser eller andra gasformiga kolväten och som har kondenserats till vätska (ur tulltaxenummer 27.11 och 38.19).*

Skatt skall dock inte utgå för mineraloljeprodukter, som införs till landet för att vid oljeraffinaderier användas uteslutande som råvara vid tillverkning av bensin. Skatt skall inte heller utgå för bensin, som är avsedd för annat ändamål än motordrift, eller för motoralkohol, när varorna tillhandahålls i särskilda förpackningar om högst en liter. *Vidare skall skatt inte utgå för gasol som med hänsyn till försäljningsform, kvantitet eller förpackning har karaktär av butiksvara.*

Föreslagen lydelse

1 §²

Till staten skall enligt bestämmelserna i denna lag erläggas särskild skatt (bensinskatt) för

a) bensin, utom kemiskt ren bensin, och andra motorbränslen, som innehåller minst 70 viktprocent bensin (ur tulltaxenummer 27.10);
samt

b) metylalkohol (metanol), etylalkohol (etanol) och högre alkoholer samt andra än under a) avsedda blandningar, som innehåller sådan alkohol (ur tulltaxenummer 22.08, 29.04 och 38.19), allt under förutsättning att varorna är avsedda för användning till motordrift (motoralkohol).

Skatt skall dock inte utgå för mineraloljeprodukter, som införs till landet för att vid oljeraffinaderier användas uteslutande som råvara vid tillverkning av bensin. Skatt skall inte heller utgå för bensin, som är avsedd för annat ändamål än motordrift, eller för motoralkohol, när varorna tillhandahålls i särskilda förpackningar om högst en liter.

¹ Lagen omtryckt 1975:274.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1975:274.

² Senaste lydelse 1983:118.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Bestämmelserna i denna lag om bensin gäller, om annat inte sägs, samtliga de varuslag som är skattepliktiga enligt första stycket.

2 §³

Skatt utgår med 1 krona 43 öre per liter, om annat inte sägs i andra eller tredje stycket.

För metanol, etanol och högre alkoholer utgår skatten med 46 öre per liter. Ingår sådan alkohol i en blandning som avses i 1 § första stycket a) eller b) utgår skatten för den inblandade alkoholen med 46 öre per liter och med 1 krona 43 öre per liter för blandningen i övrigt.

För *gasol* utgår skatten med 39 öre per liter.

Skatt utgår med 1 krona 77 öre per liter, om annat inte sägs i andra eller tredje stycket.

För metanol, etanol och högre alkoholer utgår skatten med 80 öre per liter. Ingår sådan alkohol i en blandning som avses i 1 § första stycket a) eller b) utgår skatten för den inblandade alkoholen med 80 öre per liter och med 1 krona 77 öre per liter för blandningen i övrigt.

För *bensin som används för framställning av stadsgas* utgår skatten med 1,6 öre per liter.

Skatten beräknas efter varans fakturerade volym. I denna skall dock inte inräknas smörjolja som har tillsatts bensin för motordrift. Kan skatten inte beräknas på sådant sätt eller sker faktureringen inte enligt vedertagna grunder, får beskattningsmyndigheten fastställa grunder för beräkning av volymen.

6 §⁴

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får medge återbetalning av skatt på bensin som förvärfvas av utländsk beskickning eller diplomatisk företrädare vid sådan beskickning eller av lönat konsulat eller lönad konsul eller av internationell organisation eller personer knutna till organisationen.

7 §

7 § 1 mom.⁵ I deklaration får avdrag göras för skatt på bensin, som har a) förvärvats för återförsäljning eller förbrukning i egen rörelse och för vilken skattskyldighet tidigare inträtt,

b) återtagits i samband med återgång av köp,

c) förbrukats eller försålts för förbrukning för framdrivande av tåg eller fordon å järnväg,

d) förbrukats eller försålts för förbrukning i luftfartyg, när det inte används för fritidsändamål eller annat privat ändamål,

e) förbrukats eller försålts för förbrukning, i samband med fabriksmässig

³ Senaste lydelse 1984:187.

⁴ Förutvarande 6 § upphävd genom 1984:166.

⁵ Senaste lydelse 1984:166.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

tillverkning av motorer, för avprovning av motorer å provbädd eller å annan dylik anordning utan att transportmedel därvid framföres,

f) förbrukats eller försålts för förbrukning för annat tekniskt ändamål än motordrift, om annat inte framgår av andra stycket,

g) av den skattskyldige eller för hans räkning utförts ur riket eller förts till svensk frihamn för annat ändamål än att förbrukas där,

h) försålts med förlust för den skattskyldige, i den mån förlusten hänförs till bristande betalning från köpare,

i) förbrukats eller försålts för förbrukning vid produktion av skattepliktig elektrisk kraft.

Avdrag enligt första stycket f) får inte göras för skatt på

1. bensin som har använts för framställning av vara som är lämpad eller avsedd för motordrift,

2. bensin som avses i 1 § första stycket a) och som är avsedd för annat ändamål än motordrift, eller motoralkohol, när varan har förpackats eller försålts för att förpackas i särskild förpackning om högst en liter,

3. gasol som med hänsyn till försäljningsform, kvantitet eller förpackning har karaktär av butiksvara.

Har skattskyldighet inträtt för en vara som avses i andra stycket 2 eller 3 får avdrag ändå göras enligt första stycket f).

Avdrag enligt första stycket h) får göras med belopp som svarar mot så stor del av skatten som förlusten visas utgöra av varans försäljningspris. Har sådant avdrag gjorts och inflyter därefter betalning skall redovisning åter lämnas för skatten på de varor som betalningen avser.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1985. Bestämmelserna i 6 § tillämpas dock inte för tid före den 1 juli 1985.

Äldre bestämmelser tillämpas fortfarande i fråga om förhållanden som hänförs till tid före ikraftträdandet.

Avdrag enligt första stycket f) får inte göras för skatt på

1. bensin som har använts för framställning av vara som är lämpad eller avsedd för motordrift,

2. bensin som avses i 1 § första stycket a) och som är avsedd för annat ändamål än motordrift, eller motoralkohol, när varan har förpackats eller försålts för att förpackas i särskild förpackning om högst en liter.

3. bensin som används för framställning av stadsgas.

Har skattskyldighet inträtt för en vara som avses i andra stycket 2 får avdrag ändå göras enligt första stycket f).

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1957:262) om allmän energiskatt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1957:262) om allmän energiskatt¹

dels att 4 och 5 §§ skall upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 4 § skall utgå,

dels att 1, 6, 8, 10 och 24 §§ samt bilaga 1 till lagen skall ha nedan angivna lydelse,

dels att rubrikerna närmast före 6 § skall ersättas av en rubrik av nedan angivna lydelse,

dels att rubriken närmast före 11 § skall lyda "Elektrisk kraft",

dels att rubriken närmast före 18 § skall sättas närmast före 24 § och ha nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas två nya paragrafer, 2 a och 27 §§, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Allmän energiskatt skall i enlighet med bestämmelserna i denna lag till staten erläggas för

- a) bensin och gasol,
- b) bränsle, som angives i en vid denna lag fogad förteckning, och
- c) elektrisk kraft.

Allmän energiskatt skall betalas till staten enligt denna lag för bränslen som anges i bilaga 1 till denna lag och för elektrisk kraft.

2 a §

Skatt utgår inte för

- a) inhemskt framställd metan,
- b) naturgas, som bortgår till följd av förluster vid transport eller omformning hos producent eller distributör,
- c) stadsgas,
- d) gasol, som med hänsyn till försäljningsform, kvantitet eller förpackning har karaktär av butiksvara.

Om andra bränslen än bensin och gasol samt om elektrisk kraft

A. Andra bränslen än bensin och gasol

Om bränslen

6 §

Skattskyldig är

- 1. den som inom landet producerar skattepliktigt flytande bränsle

Skattskyldig är

- 1. den som inom landet producerar skattepliktigt bränsle eller

¹ Lagen omtryckt 1984:154.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1975:272.

Nuvarande lydelse

eller förbrukar sådant bränsle för framställning av därmed likvärdig vara,

2. den som har registrerats enligt 7 § andra stycket som återförsäljare eller förbrukare av skattepliktigt bränsle,

3. den som för annat ändamål än som avses i 24 § återförsäljer eller förbrukar bränsle, som förvärvats utan skatt eller med nedsatt skatt mot försäkringen enligt 26 §.

Föreslagen lydelse

förbrukar sådant bränsle för framställning av därmed likvärdig vara,

2. den som har registrerats enligt 7 § andra stycket som återförsäljare eller förbrukare av skattepliktigt bränsle,

3. den som för annat ändamål än som avses i 24 § återförsäljer eller förbrukar bränsle, som förvärvats utan skatt eller med nedsatt skatt mot försäkringen enligt 26 §.

4. den som förvärvat gasol för annan användning än motordrift men som använder gasolen för motordrift.

Den för vars räkning skattepliktig naturgas införs till landet anses som producent.

8 §

Skattskyldigheten inträder

1. för den som är skattskyldig enligt 6 § 1 eller 2, då bränsle av honom levereras till köpare som inte är registrerad, eller till eget försäljningsställe för detaljförsäljning som inte utgörs av depå eller tas i anspråk för annat ändamål än försäljning,

2. för den som är skattskyldig enligt 6 § 3, då bränslet levereras till köpare eller tas i anspråk för annat ändamål än försäljning, och

3. för den som upphör att vara registrerad enligt 7 §, när registreringen upphör, varvid skattskyldigheten omfattar det bränsle som då ingår i hans lager.

Om skattepliktigt bränsle förs in i landet av annan än den som är registrerad skall skatten betalas till tullmyndigheten. Därvid gäller tullagen (1973:670) och 9 kap. 4 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter.

Skattskyldigheten inträder

1. för den som är skattskyldig enligt 6 § första stycket 1 eller 2, då bränsle av honom levereras till köpare som inte är registrerad, eller till eget försäljningsställe för detaljförsäljning som inte utgörs av depå eller tas i anspråk för annat ändamål än försäljning,

2. för den som är skattskyldig enligt 6 § första stycket 3, då bränslet levereras till köpare eller tas i anspråk för annat ändamål än försäljning.

3. för den som är skattskyldig enligt 6 § första stycket 4, då bränslet tas i anspråk för motordrift, och

4. för den som upphör att vara registrerad enligt 7 §, när registreringen upphör, varvid skattskyldigheten omfattar det bränsle som då ingår i hans lager.

10 §

Skatten utgår med i förteckningen angivet belopp för vikt- eller volymenhet.

Skatten utgår med i bilaga I angivet belopp för vikt- eller volymenhet. I fall som avses i 8 § första

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

stycket 3 utgår dock skatten med ett belopp som motsvarar skillnaden mellan skatt på gasol för motordrift och annan gasol.

Det ankommer på riksskatteverket att i fråga om fasta bränslen fastställa skattesatser för hektoliter som svarar mot de i förteckningen angivna skattesatserna för ton.

C. Uppbörd och kontroll

Uppbörd och kontroll

24 §

I deklaration som avser *andra* bränslen *än bensin och gasol* får avdrag göras för skatt på bränsle som

I deklaration som avser bränslen får avdrag göras för skatt på bränsle som

a) i beskattat skick förvärvats för återförsäljning eller förbrukning i egen rörelse,

a) i beskattat skick förvärvats för återförsäljning eller förbrukning i egen rörelse,

b) återtagits i samband med återgång av köp,

b) återtagits i samband med återgång av köp,

c) förbrukats av eller försålts till kommunikationsföretag för bandrift eller därmed likartat ändamål.

c) förbrukats av eller försålts till kommunikationsföretag för bandrift eller därmed likartat ändamål,

d) förbrukats eller försålts för förbrukning i luftfartyg eller i fartyg, när luftfartyget eller fartyget inte används för fritidsändamål eller annat privat ändamål,

d) förbrukats eller försålts för förbrukning i luftfartyg eller i fartyg, när luftfartyget eller fartyget inte används för fritidsändamål eller annat privat ändamål,

e) av den skattskyldige eller för hans räkning utförts ur riket eller förts till svensk frihamn för annat ändamål än att förbrukas där,

e) av den skattskyldige eller för hans räkning utförts ur riket eller förts till svensk frihamn för annat ändamål än att förbrukas där,

f) förbrukats eller försålts för förbrukning för annat ändamål än energialstring eller förbrukning, i samband med fabriksmässig tillverkning av motorer, för avprovning av motorer å provbädd eller å annan dylik anordning utan att transportmedel därvid framföres,

f) förbrukats eller försålts för förbrukning för annat ändamål än energialstring eller förbrukning, i samband med fabriksmässig tillverkning av motorer, för avprovning av motorer å provbädd eller å annan dylik anordning utan att transportmedel därvid framföres,

g) förbrukats för framställning av bensin eller i *förteckningen* angivet bränsle eller för produktion av annan skattepliktig elektrisk kraft än sådan som avses i 25 § första stycket d),

g) förbrukats för framställning av bensin eller i *bilaga 1* angivet bränsle eller för produktion av annan skattepliktig elektrisk kraft än sådan som avses i 25 § första stycket d),

h) försålts med förlust för den skattskyldige, i den mån förlusten hänförs sig till bristande betalning från köpare.

h) försålts med förlust för den skattskyldige, i den mån förlusten hänförs sig till bristande betalning från köpare.

Avdrag får även göras för kolbränslen som förbrukats eller för-

Avdrag får, i den mån avdrag inte har gjorts enligt första stycket

Nuvarande lydelse

sålt för förbrukning i metallurgiska processer, *i den mån avdrag inte har gjorts enligt första stycket f).*

Föreslagen lydelse

f), även göras för kolbränslen som förbrukats eller försålt för förbrukning i metallurgiska processer, *vari även skall anses ingå den gas- och värmeproduktion som sker till följd av sådana processer.*

Avdrag enligt första stycket h) får göras med belopp som svarar mot så stor del av skatten som förlusten visas utgöra av varans försäljningspris. Har sådant avdrag gjorts och inflyter därefter betalning skall redovisning åter lämnas för skatten på det bränsle som betalningen avser.

27 §²

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får medge återbetalning av skatt på bränsle som förvärvas av utländsk beskickning eller diplomatisk företrädare vid sådan beskickning eller av lönat konsulat eller lönad konsul eller av internationell organisation eller personer knutna till organisation.

² Förutvarande 27 § upphävd genom 1973:994.

Bilaga 1 till lagen (1957:262) om allmän energiskatt

Nuvarande lydelse

Förteckning över vissa bränslen för vilka allmän energiskatt skall erläggas

Tulltaxe- nummer	Bränsle	Skattesats
ur 27.01, 27.02 eller		
ur 27.04	Kolbränslen	97 kr. för ton
ur 27.10	Fotogen med tillsats som möjliggör drift av snabbgående dieselmotorer	411 kr. för m ³
ur 27.10	Motorbrännolja, eldningsolja och bunkerolja	411 kr. för m ³
	<i>Anm.</i> Skatten på olja beräknas efter varans fakturerade volym. Kan skatten icke beräknas på sådan sätt eller sker fakturerings annorledes än enligt vedertagna grunder, äger beskattningsmyndigheten fastställa grunder för beräkning av volymen.	

Föreslagen lydelse

Förteckning över vissa bränslen för vilka allmän energiskatt skall erläggas

Tulltaxe- nummer	Bränsle	Skattesats
ur 27.01, 27.02 eller		
ur 27.04	Kolbränslen	140 kr. per ton
ur 27.10	Fotogen med tillsats som möjliggör drift av snabbgående dieselmotorer	411 kr. per m ³
ur 27.10	Motorbrännolja, eldningsolja och bunkerolja	411 kr. per m ³
ur 27.11	Naturgas	308 kr. per 1 000 m ³
ur 27.11 eller		
38.19	Gasol som används för a) motordrift	92 öre per liter
	b) framställning av stadsgas	24 kr. per ton
	c) annat ändamål än motordrift eller stadsgasframställning	70 kr. per ton
	<i>Anm.</i> Skatten på olja beräknas efter varans fakturerade volym. Kan skatten icke beräknas på sådan sätt eller sker fakturerings annorledes än enligt vedertagna grunder, äger beskattningsmyndigheten fastställa grunder för beräkning av volymen.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1985. Bestämmelserna i 27 § tillämpas dock inte för tid före den 1 juli 1985.

Äldre bestämmelser tillämpas fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tid före ikraftträdandet.

3 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1973:1216) om särskild avgift för oljeprodukter och kol;

Härigenom föreskrivs att 1 och 2 §§ lagen (1973:1216) om särskild avgift för oljeprodukter och kol¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Särskild avgift erlägges, i den mån skatteplikt föreligger enligt lagen (1957:262) om allmän energiskatt, enligt denna lag för

1. bensen, dock inte motoralkoholer, med sex öre per liter,

2. motorbrännolja och eldningsolja med etthundraarton kronor per kubikmeter,

3. kolbränslen med tio kronor per ton.

Särskild avgift erlägges enligt denna lag för

1. bensen, dock inte motoralkoholer, om bensen är avsedd för motordrift och är skattepliktig enligt lagen (1961:372) om bensinskatt, med sex öre per liter,

2. motorbrännolja och eldningsolja, om oljan är skattepliktig enligt lagen (1957:262) om allmän energiskatt, med etthundraarton kronor per kubikmeter,

3. kolbränslen, om dessa är skattepliktiga enligt lagen om allmän energiskatt, med tio kronor per ton.

2 §³

Lagen (1957:262) om allmän energiskatt äger i övrigt motsvarande tillämpning på avgift enligt denna lag.

Lagen (1961:372) om bensinskatt utom 2 § första–tredje styckena tillämpas i fråga om avgift på bensen och lagen (1957:262) om allmän energiskatt utom 10 § första stycket, 11–15 §§ och 25 § tillämpas i fråga om avgift på oljor och kolbränslen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1985.

¹ Lagen omtryckt 1982:451.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1983:1103.

² Senaste lydelse 1983:1103.

³ Senaste lydelse 1983:1103.

4 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1974:992) om nedsättning av allmän energiskatt

Härigenom föreskrivs att 1, 2 och 4 §§ lagen (1974:992) om nedsättning av allmän energiskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagna lydelse

1 §²

Skatt enligt lagen (1957:262) om allmän energiskatt utgår på elektrisk kraft och *annat* bränsle *än bensin eller motorsprit*, som användes för växthusuppvärmning vid yrkesmässig växthusodling, efter en skattesats som svarar mot 15 procent av den skattesats som enligt lagen gäller för elektrisk kraft eller för ifrågavarande bränsle.

Skatt enligt lagen (1957:262) om allmän energiskatt utgår på elektrisk kraft och bränsle, som användes för växthusuppvärmning vid yrkesmässig växthusodling, efter en skattesats som svarar mot 15 procent av den skattesats som enligt lagen gäller för elektrisk kraft eller för ifrågavarande bränsle.

2 §³

Skatt enligt lagen (1957:262) om allmän energiskatt på elektrisk kraft och *annat* bränsle *än bensin eller motorsprit* som förbrukas vid industriell tillverkning utgår med sådant belopp, att skatten *icke* överstiger tre procent av de tillverkade produkternas försäljningsvärde fritt fabrik.

Skatt enligt lagen (1957:262) om allmän energiskatt på elektrisk kraft och bränsle som förbrukas vid industriell tillverkning utgår med sådant belopp, att skatten *inte* överstiger tre procent av de tillverkade produkternas försäljningsvärde fritt fabrik.

Föreligger särskilda skäl kan regeringen för visst företag medge nedsättning utöver vad som anges i första stycket.

4 §⁴

Riksskatteverket får på ansökan medge återbetalning av energiskatt på elektrisk kraft som förbrukats i en elektrisk panna för produktion av hetvatten eller ånga under förutsättning att

1. elpannans effekt överstiger en megawatt,

Riksskatteverket får på ansökan medge återbetalning av energiskatt på elektrisk kraft som förbrukats i en elektrisk panna för produktion av *varmluft*, hetvatten eller ånga under förutsättning att

1. elpannans effekt överstiger en megawatt,

¹ Lagen omtryckt 1975:273.

² Senaste lydelse 1979:306.

³ Senaste lydelse 1975:273.

⁴ Senaste lydelse 1983:1008.

Nuvarande lydelse

2. ingen oljebaserad produktion av elektrisk kraft har förekommit inom landet av energibalansskäl under en sammanhängande period om minst fem dygn dessförinnan,

3. värmebehovet under de tider då en elektrisk panna inte utnyttjas kan tillgodoses på annat sätt,

4. mätaravläsning har gjorts i början och slutet av den period som återbetalningen avser, och

5. i fråga om inköpt kraft, särskilt avtal har träffats som innebär att leveransen kan avbrytas av leverantören när så erfordras av kraft-systemskäl.

Föreslagen lydelse

2. ingen oljebaserad produktion av elektrisk kraft har förekommit inom landet av energibalansskäl under en sammanhängande period om minst fem dygn dessförinnan,

3. värmebehovet under de tider då en elektrisk panna inte utnyttjas kan tillgodoses på annat sätt,

4. mätaravläsning har gjorts i början och slutet av den period som återbetalningen avser, och

5. i fråga om inköpt kraft, särskilt avtal har träffats som innebär att leveransen kan avbrytas av leverantören när så erfordras av kraft-systemskäl.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1985.

5 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1982:1201) om skatt på viss elektrisk kraft

Härigenom föreskrivs att 4 och 7 §§ lagen (1982:1201) om skatt på viss elektrisk kraft¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

Skyldighet att erlagga skatt enligt denna lag inträder när kraften *framställs*.

Skyldighet att erlagga skatt enligt denna lag inträder när kraften *levereras från kraftverket*.

7 §

I deklaration får den skattskyldige göra avdrag från den skattepliktiga kraften med för kraftverk och år räknat sex miljoner kilowattimmar minskat med fyrtio procent av skillnaden mellan *den skattepliktiga kraften* och sex miljoner kilowattimmar.

I deklaration får den skattskyldige göra avdrag från den skattepliktiga kraften med för kraftverk och *kalenderår* räknat sex miljoner kilowattimmar minskat med fyrtio procent av skillnaden mellan *medelårsproduktionen av skattepliktig kraft* och sex miljoner kilowattimmar. *Avdraget fastställs vid ingången av kalenderåret*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1985.

¹ Lagen omtryckt 1984: 163.

Motionerna

1984/85:193 av Stig Josefson m. fl. (c)

I motionen yrkas

1. att riksdagen beslutar att skatten på kol för energiändamål skall uppgå till 275 kr./ton fr. o. m. den 1 januari 1985,

2. att riksdagen beslutar att skatten på naturgas skall uppgå till 205 kr./1 000 m³,

3. att riksdagen, med ändring i lagen om allmän energiskatt (1974:992), beslutar att någon nedsättning i skatten på elektrisk kraft förbrukad i s. k. avkopplingsbara elpannor ej skall ske om inhemska fasta bränslen kan utnyttjas.

1984/85:194 av Lars Werner m. fl. (vpk)

I motionen yrkas att riksdagen beslutar att energiskatten för naturgas och gasol sätts till en fjärdedel av skatten på olja.

1984/85:195 av Knut Wachtmeister m. fl. (m)

I motionen yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om principerna för den framtida energibeskattningen,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om beskattningen av brunkolsbränslen.

Utskottet

Allmänna riktlinjer

Under hösten 1983 fattade riksdagen beslut om energiskattepolitikens framtida inriktning (prop. 1984/85:28, SkU 9). I beslutet lades fast att energibeskattningen bör utformas så att de energiinvesteringar för oljeersättning och energihushållning som bör genomföras under 1980-talet främjas. Hänsyn bör också tas till olika energikällors effekter på miljön, bytesbalansen, försörjningstryggheten, sysselsättningen och den industriella utvecklingen. Tanken på att inordna energiområdet under mervärdesskatten avvisades. I stället uttalades att energin även i fortsättningen bör beskattas med differentierade punktskatter.

När det gällde beskattningsnivåer m. m. fastställdes sammanfattningsvis följande riktlinjer för energiskattepolitiken under 1980-talet. Skatteändringar på olja bör vid behov vidtas för att åstadkomma en inte oväsentlig realprisstegring. Inhemska bränslen bör gynnas genom skattefrihet. Skatten på kol bör höjas i etapper till dess skatten per energienhet uppgår till ca hälften av skatten på olja. För naturgas bör skatten per energienhet vara ca tre fjärdedelar av skatten på olja. Drivmedelsbeskattningen bör främja fortsatt energihushållning. Elanvändning inom industrin bör vara skattemäs-

sigt gynnad i förhållande till elanvändning för uppvärmning. Beskattningen av el för uppvärmning bör ha viss följsamhet mot beskattningen av olja.

I proposition 64 läggs fram förslag om vissa beskattningsåtgärder som följer av det energiskattepolitiska beslutet. Åtgärderna består i att skatten på kol höjs och att skatt införs på naturgas och gasol som används för andra ändamål än motordrift.

I motion 195 av Knut Wachtmeister m. fl. (m) begärs att riksdagen skall ändra principerna för den framtida energibeskattningen. Motionärerna förordar en övergång till mervärdeskatt på energiområdet kombinerad med en särskild energineutral punktskatt på en förhållandevis låg nivå. Härigenom åstadkoms en minskning av de statliga styrmedlen som enligt motionärerna är alltför omfattande och detaljerade på energiområdet.

Motionsyrkanden av liknande innebörd som det nu aktuella prövades ingående av utskottet vid behandlingen förra året av den proposition som låg till grund för riksdagens energiskattepolitiska beslut. Bl. a. inhämtades yttrande av näringsutskottet.

I sitt av riksdagen godkända betänkande ställde sig skatteutskottet i huvudsak bakom föredragande statsrådets uppfattning om hur energibeskattningen borde utformas, samtidigt som utskottet pekade på beskattningens statsfinansiella betydelse och betonade dess roll i fördelningspolitiken. Vidare framhölls att ett upphöjande av energilikformigheten till en huvudprincip vid beskattningen skulle strida mot önskemålet att kunna styra energikonsumtionen på lämpligt sätt. Utskottet vidhåller sin uppfattning i dessa frågor och avstyrker därför motionen i denna del.

Naturgas m. m.

Skatten på naturgas skall enligt förslaget fr. o. m. den 1 januari 1985 utgå med 308 kr. per 1 000 m³, vilket motsvarar tre fjärdedelar av skatten på olja per energienhet. På gasol som används för annat än motordrift skall skatten utgå med 70 kr. per ton. På sikt skall dock den skatten höjas så att den kommer i nivå med skatten på naturgas, vilket innebär ca 370 kr./ton. För gasol som används till stadsgasframställning föreslås dock en lägre skatt, 24 kr./ton, vilket motsvarar skatten på lättbensin.

I motion 193 av Stig Josefson m. fl. (c) yrkas bl. a. att naturgasskatten skall begränsas till 205 kr./1 000 m³, vilket motsvarar hälften av oljeskatten per energienhet. Lars Werner m. fl. (vpk) yrkar i motion 194 att skatten på naturgas och gasol skall bestämmas till en fjärdedel av skatten på olja. I båda motionerna framhålls naturgasens miljömässiga företräden framför oljans. Liknande synpunkter har framförts av Svenska gasverksföreningen vid en uppvaktning inför utskottet.

Utskottet finner att den i propositionen föreslagna beskattningen av naturgas och gasol ligger i linje med de riktlinjer som beslutades av riksdagen förra hösten. Vad motionärerna anfört utgör enligt utskottets mening inte

tillräcklig anledning för riksdagen att frånträda sin uppfattning i denna fråga. På grund härav tillstyrker utskottet propositionen i denna del och avstyrker motion 193 i denna del och motion 194.

Bensin m. m.

I syfte att förenkla lagstiftningen föreslås att den allmänna energiskatten slopas på bensin och motoralkoholer och att bensinskatten höjs med motsvarande belopp. För gasol som används för motordrift föreslås i stället att bensinskatten slopas och att energiskatten höjs i motsvarande mån.

Utskottet finner de föreslagna ändringarna väl motiverade. Med hänsyn till den skattehöjning på bensin som trätt i kraft den 1 december 1984 bör bensinskatten på bensin bestämmas till 2 kr. 27 öre per liter.

Beskattningen av kol

Enligt propositionen skall skatten på kolbränslen, som nu uppgår till 97 kr. per ton, vid kommande årsskifte höjas till 140 kr. per ton vilket motsvarar ca hälften av skatten på olja per energienhet.

I motion 193 framhåller Stig Josefson m. fl. (c) att kol är en importerad och miljökrävande energikälla. Motionärerna anser därför att skatten på kol bör vara energineutral med skatten på olja och yrkar att den bestäms till 275 kr. per ton fr. o. m. den 1 januari 1985.

Utskottet finner att även för kol överensstämmer den i propositionen föreslagna beskattningsnivån med de riktlinjer för energibeskattningen som riksdagen antagit och som för kolbränslenas del innebär att skatten per energienhet bör vara ca hälften av skatten på olja. Motionsyrkanden om ett ännu högre skatteuttag för kol har tidigare avstyrkts av utskottet, och utskottet finner inte anledning att nu frånga sin tidigare uppfattning i frågan. På grund härav tillstyrker utskottet propositionen och avstyrker motionen i denna del.

I motion 195 av Knut Wachtmeister m. fl. (m) begärs att regeringen snarast lägger fram förslag om förmånligare skattesatser för brunkolsbränsle, eftersom denna typ av kol enligt motionärerna innehåller betydligt mindre energi per viktenhet än vanlig stenkol.

I anslutning till förslaget om skattehöjningar på kol den 1 januari 1984 uttalade föredragande statsrådet att olika skattesatser medför administrativa problem och att det inte föreligger något energipolitiskt behov av någon differentiering. Skatteutskottet, som biträdde denna uppfattning, finner inte skäl att nu göra en annan bedömning. Till följd härav avstyrker utskottet motionen.

Övrigt

I propositionen föreslås att möjligheten att erhålla återbetalning av energiskatt för elektrisk kraft som förbrukats i s.k. avkopplingsbara elpannor för produktion av hetvatten eller ånga skall utvidgas. Enligt förslaget bör även varmluftsproduktion få ske skattefritt, om övriga förutsättningar för skattenedsättning är uppfyllda.

I motion 195 yrkar Stig Josefson m. fl. (c) att riksdagen beslutar att någon nedsättning av energiskatten på elektrisk kraft som förbrukas i avkopplingsbara elpannor inte skall få ske om inhemska fasta bränslen kan utnyttjas. Motionärerna anser att inhemska bränslen annars riskerar att konkurreras ut.

Utskottet har inte något att invända mot att möjligheten till återbetalning av energiskatten på elektrisk kraft utsträcks till att omfatta även det fall att kraften används till varmluftsproduktion. När det gäller motionsyrkandet vill utskottet erinra om att syftet med skattenedsättningen är att åstadkomma att tillgänglig vattenkrafts- och kärnkraftsbaserad elproduktion används så effektivt som möjligt. Detta syfte skulle enligt utskottets uppfattning kunna motverkas om det av motionärerna förordade villkoret för skattenedsättning infördes. Det bör dessutom påpekas att man genom andra förmånliga beskattningsregler stimulerat användningen av inhemska fasta bränslen. Sådana bränslen är nämligen undantagna från både mervärdeskatt och allmän energiskatt.

På grund av det anförda tillstyrker utskottet propositionen och avstyrker motionen i denna del.

Mot de delar av propositionen som utskottet inte tagit upp till särskild behandling har utskottet inte funnit anledning till erinran. Utskottet tillstyrker följaktligen propositionen även i dessa delar.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *allmänna riktlinjer för energibeskattningen*
att riksdagen avslår motion 1984/85:195 yrkande 1,
2. beträffande *beskattningen av naturgas m. m.*
att riksdagen bifaller proposition 1984/85:64 i denna del och avslår motion 1984/85:193 yrkande 2 och motion 1984/85:194,
3. beträffande *beskattningen av bensin m. m.*
att riksdagen med anledning av propositionen i denna del godkänner vad utskottet anför,
4. beträffande *beskattningen av kol*
 - a) att riksdagen bifaller propositionen i denna del och avslår motion 1984/85:193 yrkande 1,
 - b) att riksdagen avslår motion 1984/85:195 yrkande 2,

5. beträffande återbetalning av energiskatt på elektrisk kraft som förbrukats i avkopplingsbara elpannor
att riksdagen bifaller propositionen i denna del och avslår motion 1984/85:193 yrkande 3.
6. beträffande övriga frågor i propositionen
att riksdagen bifaller propositionen i dessa delar.
7. beträffande lagförslagen
att riksdagen till följd av vad utskottet ovan anfört och hemställt antar de vid propositionen fogade förslagen till
 - a) lag om ändring i lagen (1961:372) om bensinskatt med den ändringen att 2 § erhåller följande såsom utskottets förslag betecknade lydelse:

Regeringens förslag

Utskottets förslag

2 §

Skatt utgår med 1 krona 77 öre per liter, om annat inte sägs i andra eller tredje stycket.

För metanol, etanol och högre alkoholer utgår skatten med 80 öre per liter. Ingår sådan alkohol i en blandning som avses i 1 § första stycket a) eller b) utgår skatten för den inblandade alkoholen med 80 öre per liter och med 1 krona 77 öre per liter för blandningen i övrigt.

För bensen — — — — — av volymen.

- b) lag om ändring i lagen (1957:262) om allmän energiskatt,
- c) lag om ändring i lagen (1973:1216) om särskild avgift för oljeprodukter och kol,
- d) lag om ändring i lagen (1974:992) om nedsättning av allmän energiskatt,
- e) lag om ändring i lagen (1982:1201) om skatt på viss elektrisk kraft.

Skatt utgår med 2 kronor 27 öre per liter, om annat inte sägs i andra eller tredje stycket.

För metanol, etanol och högre alkoholer utgår skatten med 80 öre per liter. Ingår sådan alkohol i en blandning som avses i 1 § första stycket a) eller b) utgår skatten för den inblandade alkoholen med 80 öre per liter och med 2 kronor 27 öre per liter för blandningen i övrigt.

Stockholm den 4 december 1984

På skatteutskottets vägnar

RUNE CARLSTEIN

Närvarande: Rune Carlstein (s), Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), Olle Westberg (s), Hagar Normark (s), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Egon Jacobsson (s), Karl Björzen (m)*, Kjell Johansson (fp), Anita Johansson (s), Lars Hedfors (s), Ewy Möller (m), Bruno Poromaa (s) och Erkki Tammenoksa (s).

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservationer

Allmänna riktlinjer för energibeskattningen (mom. 1)

1. Knut Wachtmeister, Bo Lundgren, Karl Björzén och Ewy Möller (alla m) anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 15 som börjar med "Motionsyrkanden av" och slutar på med "denna del" bort ha följande lydelse:

Utskottet ställer sig, liksom motionärerna bakom motion 195, skeptiskt till användningen av skatter som energipolitiskt styrmedel. Denna uppfattning kom också till uttryck i en m-reservation till utskottets betänkande om den framtida energiskattepolitiken förra hösten. De nuvarande riktlinjerna innebär att man på en gång försöker tillgodose flera motstridiga syften, och detta har gjort skattesystemet på energiområdet ologiskt. Bl. a. har riktlinjerna inneburit att beskattningen av kol blivit alltför låg. Utskottet förordar i stället en övergång till mervärdeskatt på energiområdet kombinerad med energilikformiga punktskatter på en förhållandevis låg nivå. Enligt utskottet gör en sådan ordning skattesystemet mer hanterligt och innebär dessutom att den konkurrensutsatta industrin i energibeskattningshänseende likställs med ett betydande antal utländska konkurrenter som helt eller delvis kan avlyfta sin energiskattebörda. Vad nu anförts bör ges regeringen till känna. Med det sagda tillstyrker utskottet motion 195 yrkande 1.

dels att utskottet under mom. 1 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motion 1984/85:195 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför om riktlinjerna för den framtida energibeskattningen.

Beskattningen av naturgas m. m. (mom. 2 och 7 i motsvarande del)

2. Stig Josefson och Ingemar Hallenius (båda c) anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar på s. 15 med "Utskottet finner" och slutar på s. 16 med "och motion 194" bort ha följande lydelse:

Eftersom naturgas är en importerad och miljövänlig energikälla delar utskottet den uppfattning som framförts bl. a. av motionärerna bakom motion 193 att skatten bör vara lägre på naturgas än vad regeringen föreslagit. Utgångspunkten bör vara en skattenivå som per energienhet motsvarar halva oljeskatten, och utskottet finner 205 kr./1000 m³ som föreslagits i motionen innebära en lämplig avvägning. Däremot har utskottet f. n. ingen erinran mot den nu aktuella skatten på gasol för annat än motordrift. Den slutliga skatten bör dock inte överstiga 250 kr. Med det

sagda tillstyrker utskottet motion 193 i denna del samt avstyrker propositionen och motion 194.

dels att utskottet under mom. 2 och 7 i motsvarande del bort hemställa att riksdagen med avslag på propositionen i denna del och motion 1984/85:194 och med bifall till motion 1984/85:193 yrkande 2 fastställer den i bilaga 1 till lagen (1957:262) om allmän energiskatt angivna skattesatsen för naturgas till 205 kr. per 1000 m³.

Beskattningen av kol (mom. 4 och 7 i motsvarande del)

3. Stig Josefson och Ingemar Hallenius (båda c) anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 16 som börjar med "Utskottet finner att även" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

Förslaget i propositionen innebär enligt utskottets uppfattning en alltför låg beskattning av kol, som är en importerad och miljökrävande energikälla. Utskottet finner i likhet med motionärerna bakom motion 193 att kol bör beskattas energilikformigt med olja, vars skattebelastning f. n. uppgår till 411 kr./m³. Det innebär ett skatteuttag på kol på 275 kr./ton. Kolskatten bör enligt utskottet höjas till denna nivå den 1 januari 1985. Utskottet avstyrker följaktligen propositionen och tillstyrker motionen i denna del.

dels att utskottet under mom. 4 a) och 7 i motsvarande del bort hemställa att riksdagen med avslag på propositionen i denna del och med bifall till motion 1984/85:193 yrkande 1 fastställer den i bilaga 1 till lagen (1957:262) om allmän energiskatt angivna skattesatsen för kolbränslen till 275 kr. per ton.

4. Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Karl Björzén (m), Kjell Johansson (fp) och Ewy Möller (m) anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 16 som börjar med "I anslutning" och slutar med "utskottet motionen" bort ha följande lydelse:

En konsekvens av den nuvarande enhetsskatten på kol är att konkurrensförhållandena på kolmarknaden snedvrids. Beskattningen drabbar sålunda brunkolen betydligt hårdare än stenkol, vars energiinnehåll är väsentligt högre. Enligt utskottet bör kolskatten ändras och relateras till energiinnehållet hos olika koltyper. Utskottet tillstyrker följaktligen motion 195 i denna del och anser att regeringen snarast bör lägga fram förslag till särskilda skattesatser för brunkolsbränslen.

dels att utskottet under mom. 4 b) bort hemställa
att riksdagen med bifall till motion 1984/85:195 yrkande 2 som sin
mening ger regeringen till känna vad utskottet anført beträffande
särskilda skattesatser för brunkolsbränslen.

**Återbetalning av energiskatt på elektrisk kraft som förbrukats i avkopplings-
bara elpannor (mom. 5 och 7 i motsvarande del)**

5. Stig Josefson och Ingemar Hallenius (båda c) anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 17 som börjar med
"Utskottet har" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

Utskottet har i och för sig inte funnit något att invända mot att möjligheten
till återbetalning utsträcks till att omfatta även de fall då elpannor används
för varmluftsproduktion under förutsättning att villkoren i övrigt för
nedsättning är uppfyllda. Samtidigt måste man emellertid söka motverka att
elektriciteten utnyttjas på ett sådant sätt att inhemska bränslen riskerar att
konkurreras ut. Som anføres i motion 193 bör därför, utöver nu gällande
villkor, föreskrivas att återbetalning inte får ske om inhemska fasta bränslen
kan utnyttjas.

dels att utskottet under mom. 5 och 7 i motsvarande del bort hemställa
att riksdagen med anledning av propositionen i denna del och med
bifall till motion 1984/85:193 yrkande 3
dels antar det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring
i lagen (1974:992) om nedsättning av allmän energiskatt,
dels av regeringen begär förslag till lagändring i enlighet med vad
utskottet anført.

[illegible]